

KŘESŤANSKÉ LISTY A HUSŮV LID

Časopis Národní Jednoty československých Protestantů v Americe a v Kanadě

Ročník LXI (XX) Chicago, Illinois, Únor (February) 1959 Číslo (No.) 2

Entered as second-class matter at the Post Office at Chicago, Illinois. Additional entry at Taylor, Texas. Acceptance for mailing at a special rate of postage provided for in section 1103. Act of October 3, 1917, authorized July 11, 1918.

Magda Bílá:

Poutníci země

*Poutníci země, k nebi své vznášíme zraky,
s životem spjati hluboce kořenem svým.
Ve sférách bouří blesky nám křídají mraky,
vznešenou vůni sžehlých je žádosti dým.*

*Ke světlu z temnot volá nás víru a touhu,
roucha svá zemská v milosti odkládá duch,
kde vůli věčna lidský se omyl rouhá
z ranění hříchem léčí nás anděl i Bůh.*

*Vyslani z věčna, s Tebou jsme do věčna spjati
v přibojí bědy moci Tvé slyšíme hlas,
Světlo Tvé cestu bouřlivou nocí nám zlatí,
tonoucí v smrti—Lásky dej záchranný pás!*

V. Č.:

Zlomená potupa.

*A tak' i všichni, kteříž na tě očekávají,
zahanbeni nebudou; zahanbeni budou,
kteříž se převráceně mají bez přičiny.*

Zalm 25.3.

Není tomu vždycky tak, že jsou na světě zahanbování lidé zlí a zvrácení. Často přece byli tupeni svědkové pravdy a nositelé lásky, bojovníci za spravedlnost a průkopníci lidštějších pořádků. A kolik posměchů nesl na sobě Nejčistší ze synů lidských, Syn Boží "Nejpohrdanější zajisté a nejopovrženější byl z lidí, muž bolesti . . . pročež jsme ho za nic nevážili." Proč nejsou účinněji staveni na pranýř násilníci, sobci, lidé požívačnický, chytráci a proč tak často padá pohrdání na ty, kteří věří v lásku a spravedlnost v království Boží?

Ano, je to tak. Ale to se díváme na věc pouze z venčí, zevnitř to vypadá jinak. Může být zahanben ten, kdo hájí pravdu? Když

poctivě žiješ, když jdeš upřímně cestou Kristovou, když celým srdcem věříš v Pána Boha a poddáváš se Duchu svatému — může tě někdo zahanbit? Na venek ano. Zlechčí tě ve společnosti. — Zraní tě a srazí, ale může tě dovést k tomu, aby ses styděl? Nelze zahanbit toho, kdo se celým srdcem oddal Božímu království a jeho spravedlnosti. Kdo ví, komu uvěřil. Takový zůstane pevný a neochvějný.

Ale tu se ozývá další otázka, vážná a bolestná. Člověk mne nemůže zahanbit, ale — jak se to těžko vyslovuje: nezahanbí mne Bůh? Nebudu jednou jím opuštěn? Nezástanu ve slepé uličce? — Když nás napadají podobné pochybnosti, co s nimi?

A tu musíme vědět: tyto otázky a pochybnosti jsou spojeny s naším životem na zemi. Patří k našemu údělu v oblasti, kde všechno poznáváme jen z "částky." Křesťanův život není procházkou v pohodě a bezpečí, nýbrž zápas. O víru zápasíme. O jistotu, že ti, kteří očekávají na Hospodina, nebudou zahanbeni. To něco stojí. Ani Ježíš nebyl tohoto boje ušetřen. Z jakých hlubin se ozval jeho výkřik: "Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil!" Očekávání na Hospodina je bez přestání prověřováno. Má se ukázat, jde-li nám opravdu o Boží spravedlnost a pravdu a pokoj. Neskrýváme-li za tím svou spravedlnost, své zájmy, svůj prospěch, své uspokojení. Vždyť se to v našem srdci všelijak prostupuje. Teprve ve zkoušce se ukáže, co je v člověku. Teprve v posměchu se vyzkouší pevnost víry. A v nemoci zakotvenost. A v neštěstí věrnost.

Bůh nezahanbuje. A člověk převrácený tě nemůže dohnat k tomu, aby ses styděl. Víš, kdo může zahanbit? Ty sám. Já. Kolikrát se (Dokončení na str. 19)

Křesťanské Listy a Husův Lid

Christian Journal and the People of Hus

Křesťanské Listy 1898 Husův Lid 1940

Vychází měsíčně. Vydává Národní Jednota
Československých Protestantů v USA.
a Kanadě.Published monthly by the National Union of
Czechoslovak Protestants of AmericaRedaktor (Editor) J. P. Tatter
Box 59, Hillsboro, WisconsinČlánky a zprávy pro časopis posílejte
na redaktora

Za své příspěvky odpovídají autoři sami.

Předplatné — Subscription \$2.00 per year.

Předplatné, milodary na časopis, jakož i pří-
spěvky Jednotě pro uprchlíky, na mléko pro
děti běženců a na léky pro děti trpící, zasí-
lejte laskavě na adresu administrátora.Return Address — Adresa Administrace
Rev. Vincent P. Stupka
5700 Eastwood Ave., Chicago 30, Ill.*Redakční**Šedesát let profesora Odložilíka*

Br. prof. dr. Otakar Odložilík, jeden z
nejlepších našich současných historiků, se do-
žil dne 12. ledna t. r. šedesátí let. Redaktor
neměl tušení, že toto výročí se přiblížilo a ti
přátelé, kteří jsou br. Odložilíkovi nejbliže
nás na to upozornili až dodatečně. A tak se
stalo, že — na místo v lednu — vzpomíná-
me šedesátých narozenin br. Odložilíka až v
únoru.

Br. Odložilík se nemusí obávat o místo
v duchovních dějinách našeho národa. Svoji
vědecky poctivou a myšlenkově hlubokou
práci si trvale získal vděčností a úctou velkého
počtu lidí ve všech vrstvách našeho národa.
Jenom budoucnost bude moci objektivně oce-
nit jeho skvělou budíteckou práci historič-
kou. Všecky jeho historické práce směřovaly
k jednomu cíli: *upevnit duchovní základy na-
rodního života.* Dr. Odložilík není musejní
kurátor československé historie, kterému by
šlo jen o zachování a oprašování významných
historických mezníků. Šlo mu vždy o to, aby
i ten nejprošší čtenář mohl čerpat poučení
a povzbuzení z úsilí minulých generací. Za
tuto práci jsme mu zvláště my evangelíci ve-
lice vděční.

Národní Jednota jest hrdá na to, že br.
prof. Odložilík vydal pod jejím vydavatel-
ským jménem několik svých zahraničních pu-
blikací (Jan Hus; T. G. Masaryk a j.).

Do dalších let plodné práce přejeme br.
dr. Odložilíkovi mnoho radosti a Boží po-
žehnutí.

*

Stát Wisconsin má—po více jak dvaceti
letech—opět demokratického guvernéra v o-
sobě Gaylord Nelsona. Ve své nástupní ře-
či guvernér Nelson citoval jednoho ze svých
předchůdců v úřadě, Roberta Marion La
Folleta, Sr. Slova LaFolletova, proslovená
téměř před půl stoletím, jsou stále živá. V
překladu zní:

*Přiliš dlouho jsme žili v uspokojivém
rozpoložení mysli přepokládajíc, že když
naše forma vládní jest demokratická, že
proto automaticky dosáhneme demokratic-
kých výsledků v životě naší společnosti.
Ve formách a jmenech demokratických
institucí není nic mysticky tajemného, aby
je činily samosebou účinnými. Tyranie a
útlak jsou právě tak možné pod demokratic-
kou vládní formou jako pod kteroukoli
jinou. Tuze pomalu si uvědomujeme, že
demokracie jest život a že o ni musíme
neustále usilovat a bojovat. Ideál repre-
sentativní vlády bude uskutečněn jen tehdy,
když každá generace vyznávající lásku de-
mokrácii bude resolutně odpírat veškerou
záškodnickou činnost jejích nepřátel."*

Maně slyšíme v těchto slovech ozvěnu
toho, co nám mnohokrát připomínal i náš
T. G. Masaryk. V knize *Rusko a Evropa* Ma-
saryk napsal: "Demokracie žádá, aby všichni
pracovali, rozděluje a organizuje práci. De-
mocracie usiluje nejen o práci, nýbrž i o
pracovitost . . . demokracie chce politicky i
sociálně zrušit panování, poměr poddanství.
Demokracie znamená doslova vládu lidu, ale
moderní demokracii *nejde o vládu*, nýbrž o
to, aby lid byl spravován lidem a pro lid . . .
demokracie žádá, aby všichni mysleli a pozo-
rovali, na myšlení a pozorování zakládá se
demokratická katolicita . . . demokracie jest
úsilí proti nadpráví, proti násilnosti."

*"Za pýchou přichází zahanbení, ale při
pokorných je moudrost."* —Přísł. 11,2.

Zlomená potupa

(Dokončení ze str. 17)

stydíme za svou slabost. Jak jsme byli opět neupřímní. Jak jsme nepřáli bližnímu radost. Co je v nás zbabělostí. Jak znovu vyšlehl naše sobectví. To přece vyznáváme na modlitbách doma a ve shromážděních a před svatou večeří Páně.

A teď přijde to nejkrásnější. Věz, že Bůh nás ani v tomto našem zahanbení nenechá. I z něho nás vysvobozuje. Všecku naši hanbu vzal na sebe v Pánu Ježíši Kristu. Na kříži se nahromadila potupa celého lidstva. On, Spasitel ji vnesl na pranýř a zlomil její moc. Jeho činem se stává znamení potupy znakem slávy a vítězství.

*Otakar Odložilík:***Jak vznikaly Spojené Státy**

(Pozn. red.: U příležitosti 60. narozenin prof. O. Odložilíka otiskujeme tuto část jeho studie o Americe, psané v r. 1943.)

V knihách, které chtějí všechno svědomitě zachytiti a určití, jsou zmínky o severských mořeplavcích, z nichž někteří viděli americký břeh dávno před Kolumbem. Zaznamenávají se tam také cesty španělských objevitelů k Floridě a k jiným místům na Mexickém zálivu. Připomíná se cesta španělského conquistadora Coronada roku 1540, která prý vedla až do Kansasu. Mluví se o výpravě Španělů k sedmi tajemným městům, považovaným za střediska dolování na stříbro, za níž bylo založeno hlavní město Nového Mexika, Santa Fé. Všim tím se však nic nemění na skutečnosti, že kolébka Spojených Států je na východě a že kolonizace postupovala hlavně od východu k západu.

Rozdíl mezi Severem a Jihem, které měly veliký vliv na dějiny Spojených Států, a které nebyly dodnes zahlazeny, lze vésti zpět až k počátkům kolonizace. Spíše náhodou než podle nějakého plánu vznikla dvě ohniska. První osadníci z Anglie přistáli v dubnu 1607 na březích Virginie a nazvali první osadu Jamestown po tehdejší anglické a skotské královi Jakobovi. Do těch končin mířila roku 1620 z Plymouthu i loď Mayflower; nepohoda na moři ji donutila k plav-

bě severnějším pásmem a k zakotvení u břehu státu Massachusetts. V běžných představách zastínili "otcové poutníci" prvotní osadníky ve Virginii, takže se mnohem častěji rok 1620, nikoli 1607, považuje za počátek nového života na amerických březích.

I ve zběžném náčrtu, jako je tato kapitola, třeba připomenouti holandskou účast na kolonizaci východních končin Ameriky — teprve roku 1664 se Nový Amsterdam, založený roku 1624 na ostrově Manhattanu, proměnil na Nový York a holandské osady rozseté na sever odtamtud podél řeky Hudsonu, přišly pod anglickou moc. Stejně je třeba zmíniti se o švédské účasti na kolonizaci některých částí státu New Jersey a Delaware. Konečně třeba říci, že roku 1634 začala kolonizace Marylandu a to nejenom protestanty, nýbrž i katolíky. V této kolonii, záhy proslulé náboženskou snášenlivostí, našel útulek i český emigrant Augustin Heřman. Jeho přičiněním se na mapách nových osad objevilo jméno Bohemia, upadající jinak ve světě v zapomenutí. Jeho kolonizační činnost a zejména jeho mapa Marylandu a Virginie daly nám právo hlásiti se aspoň o skrovný podíl na výstavbě "nového světa".

Než přejdeme do zajímavých podrobností k hlavním událostem a k základním datům, která nás rychle poučí o postupu kolonizace a o růstu Spojených Států. Po vyvrácení holandského panství nad Hudsonem roku 1664 se táhl úzký pás anglických osad podél východního pobřeží od řeky Kennebeku, která ji dělila od francouzské Kanady, až k pomezí mezi Georgií a Floridou, kde zase začínalo španělské panství. Do roku 1775 se tento pás znamenitě rozšířil směrem na západ: někde dospěl k hřebenům Apalačských hor, jinde se posunul až na západní svahy. Uvědomíme-li si, že pevnost Pittsburgh na soutoku řek Allegheny a Monongahely byla nejzápadnější výspou, snáze si představíme, kam až pronikli evropské osadníky za něco více než půl druhého století.

Co se prostíralo před nimi, byly rozlehlé, úrodné roviny v povodí řeky Mississippi a jejich přítoků s prava i s leva. Nežli tam mohli postupovati ve větším počtu, museli svěsti boj s mateřskou zemí Anglií, vybojovati a upevniti samostatnost, sjednotiti ústav-

ně kraje na východním pobřeží, zkrátka vybudovati národ na nikom nezávislý a sobě svobodně vládnoucí. Jeho úkolem pak bylo nejenom obsaditi oblasti, v jejichž vládě se předtím neuvázala žádná evropská moc, nýbrž bud' po dobrém nebo vojensky získati i území, nad nimiž vlála bud' francouzská nebo španělská vlajka.

Povězme hned, že tento vývoj byl dokončen roku 1853 a že od té doby mají Spojené Státy dnešní hranici. Z doby bojů o samostatnost a z období územní expanse třeba si pamatovati tyto mezníky a tato data: Dne 16. prosince 1773 sházeli bostonští občané s anglické lodi do moře náklad čaje z odporu proti daním a dávkám, kterými anglická vláda čím dále tím víc zatěžovala zámožské osady, a vůbec z obecné nechuti setrvávati v podřízeném postavení, které určovalo povinnosti, avšak nedávalo občanská práva. V šarvátce u Concord, nedaleko od Bostonu, padl 18. dubna 1775 první výstřel, který — jak později pověděl R. W. Emerson — zaslechl celý svět. Revoluce začínala. Dne 4. července 1776 vyhlásil sbor zástupců z povstalých osad ve Filadelfii nezávislost na Anglii a na komkoli jiném. Roku 1783 podepsali zástupcové osamostatněných států, Benjamin Franklin, John Adams a John Jay, mír s Anglií. Roku 1787 byla vypracována a přijata konstituce, vyměřující práva občanů a určující poměr ústřední moci k úřadům a institucím států, jichž bylo tehdy 13, New Hampshire, Massachusetts, Rhode Island, Connecticut, New York, New Jersey, Pennsylvania, Delaware, Maryland, Virginia, Severní a Jižní Karolína, Georgia. Na jaře 1789 byl zvolen Jiří Washington za prvního prezidenta Spojených Států a uveden v úřad ve Spolkové síni ve Wall Street v New Yorku.

Téhož roku, co byla vypracována ústava, stalo se důležité opatření o kolonizaci nepřehledných rovin na sever od řeky Ohio a na západ od Alleghen a s nimi souvislých horských pásem. "Severozápadním zřízením" bylo celé území prohlášeno za spolkovou oblast, takže ustala řevnivost států a spory o hranice. "Severozápadní zřízení" také určilo tři stupně, kterými má projíti osazený kraj, nežli se stane státem—hlavní podmínkou bylo, aby na území, původně vyměřeném kon-

gresem, sídlilo 60,000 obyvatel. Takovou cestou přibývalo států, až se roku 1912 vyhlášením Nového Mexika a Arizony za státy dospělo k dnešnimu počtu 48.

Kraj, na něž se původně vztahovalo "Severozápadní zřízení," se zhruba kryje se státy Ohio, Kentucky, Indiana, Illinois, Michigan a Wisconsin. Území mezi západní hranicí osamostatněných osad a dolním tokem řeky Mississippi, státy Tennessee, Alabama, Florida a Mississippi, bylo vtěleno do Unie v letech 1796—1819. Do tohoto období spadá také jedna z nejvýznamnějších událostí v amerických dějinách, "zákup Louisiany" roku 1803. Za 15,000,000 dollarů koupil tehdejší prezident Tomáš Jefferson od Napoleona území, které se prostíralo od Nového Orléansu při ústí řeky Mississippi až ke kanadské hranici a které bylo bezmála tak veliké jako dřívější rozloha Spojených Států.

Kdo stáli na Place d'Armes v Novém Orléansu v ten podzimní den, kdy francouzský prapor padal se stězně a americká vlajka letěla do výše, sotva si uvědomovali, jak skvělou budoucnost zajistil Jefferson Spojeným Státům za neveliký peníz. "Zákupem Louisiany" naráz přestalo nebezpečí francouzské soutěže mezi Atlantickým a Tichým Oceánem. Osadníkům se otevřelo několik cest na západ. Zakoupená Louisiana bylo území daleko větší, nežli je dnešní stát toho jména: při dolním toku Mississippi. Vznikly tam časem státy Arkansas, Missouri, Kansas, Nebraska, Iowa, Minnesota, Jižní a Severní Dakota, Montana a Wyoming.

Na tom však nebylo dosti. Každým krokem na západ rostla touha posunouti hranici Spojených Států až k poslední přirozené hranici, Tichému Oceánu. Pojem "zjevný osud," kryjící touhu po pronikání na jihozápad a na západ, vstoupil do amerických dějin jako významný činitel, jako vzpruha podnikovosti, jako pobídka k výzkumným cestám, vojenským výpravám a diplomatickým úmluvám, které by Unii zajistily nové členy.

Nejdůležitější mezníky na této cestě jsou leta 1845, 1846 a 1848. Roku 1845 vstoupil do Unie po devíti letech samostatné existence "stát osamělé hvězdy", Texas, jehož území se tehdy prostíralo daleko na severozápad až do dnešního Colorada. Rok na to se i formálně dovršilo osazování obl. Oregon, do níž po

řadu let pronikali osadníci z východu po t.zv. oregonské stezce—časem byla ta oblast rozdělena na státy Idaho, Washington a Oregon a vtělena do Unie. Konečně roku 1848 po neúspěšné obraně bylo Mexiko donuceno postoupití Spojeným Státům rozsáhlé území, které je dnes rozděleno na státy Kalifornii, Nevadu, Utah, Arizonu a Nové Mexiko. Deslovem k tomuto ohromnému zisku byl t.zv. Gadsdenský nákup—tehdy byla k Unii přičleněná jižní Arizona, aby se získalo snazší spojení mezi jihovýchodem a Kalifornií. K vůli úplnosti třeba dodat, že roku 1791 byl jako stát organizován Vermont a že roku 1842 postoupila Velká Británie Spojeným Státům kus území, které tvoří severní část státu Maine, utvořeného r. 1820.

Jště nežli byly územní zisky skloubeny a stmeleny, než se nové oblasti přeměnily v území a než území postoupila cestou vyznačenou v "Severozápadním zřízení" na státy, prošla Unie vážnou krizí, která mohla ohrožit vykonané dílo a rozlomit veliký územní celek na severní a jižní polovici. Pramenem občanské války, kterou vedl Sever proti Jihu v letech 1865, byla především otázka, zda má na území Unie potrvati otroctví, odmítané rozhodně na severu a uchovávané v jižních státech jakožto předpoklad úspěšného obdělávání rozsáhlých plantáží. Neshoda by se však nebyla proměnila v úporný boj, kdyby nebylo jiných příčin, daných přírodou, svéráznou politickou tradicí a způsobem denního života. Mnoho rozdílů plynulo také z hospodářského života: sever od počátku tíhl k obchodu, k řemeslné a průmyslové výrobě, zatím co na jihu převládlo zemědělství, ustrojené spíše po feudálním způsobu, s plantážemi, na nichž se dařilo tabáku a bavlně. Sebevědomý, špatně připravený, hospodářsky slabší Jih vojnu prohrál. Jednota Unie byla zachráněna a otroctví bylo potlačeno. Avšak stín bratrovražedného boje se dosud nerozplynul. Na jihu by snad zapomněli na vojenské neúspěchy, avšak způsob, jakým vítězný sever projevoval mocenskou a politickou převahu na pokořeném jihu, zůstal jako osten v těle a dosud brání, aby se rána docela zahojila.

Než se století velikého územního rozmachu schýlilo ke konci, získaly Spojené Státy državy ve vzdálenějších končinách nebo

dokonce za mořem. Roku 1867 byla zakoupena od Ruska Alaška a získán řetěz Aleut i ostrov Midway v Tichém Oceánu. Roku 1898 po vítězné válce se Španělskem přešly pod americkou vrchní moc Puerto Rico, Filipiny a ostrov Guam. V dvacátém století konečně byla získána některá souostroví v Tichém Oceánu, území chránící panamský kanál a Panenské ostrovy v Karibském moři. Mapy, které znázorňují Spojené Státy a vzdálené državy, mluví už o americké říši; ve zkratce a velmi názorně ukazují, jakou cestu urazila přední světová velmoc od založení prvních osad na Atlantickém pobřeží po dnešní den.

Kolonisací, kterou zvoľňovala příroda i domorodé obyvatelstvo, objevy a osazením nových území, válkami, diplomatickými úmluvami a zákupy vyrostla na západní polokouli za tři staletí světová velmoc. Kdyby se její územní růst měl vyjádřiti procenty, viděli bychom, že na vojenský výboj připadá jenom nevelký podíl, že jiné, pokojné cesty převládaly. Pamatujme na to, že obraz, který jsme načrtli, má před očima americký občan v míru a dnes americký voják, a že někde na dně nitra v každém Američanovi dřímé vědomí, že říše je možno rozmnožovati i zákupy, nejenom vojenskou výpravou a mečem, a že takové zisky se neztratily při nějaké jiné mocenské konstelaci, nýbrž se osvědčily jako trvalý přínos.

(Z článku *Tvář Ameriky, který vyšel v 3. čísle sborníku Zíték v r. 1943. V knižní formě pak článek vyšel v nakladatelství V. Petra v Praze r. 1946.)*

MODLITBA.

Nebeský náš Otče, ukaž nám bidným, jak velice jsme zavázáni Tebe milovati pro lásku Tvou v Pánu Ježíše Kristu nám zjevenou. Nauč nás Tobě sloužiti tak, aby se Ti naše služba líbila a aby skrze ni mnozí byli přivedeni k spasení. Mluv, ó Pane, pronikavým hlasem k našemu svědomí a obměkči srdce naše tak, aby Tvé svaté učení přijímala a úzkostlivě zachovávala. Učiň nás z milosti Tvé spoludědici Tvého věčného království. Amen.

Józa Novotný:

Víra v člověka.

Cože? Že mám věřit v člověka? Snad nepochybuješ, že máme věřit v Boha. Avšak v člověka? v zlého člověka? V zločince, vrahy, zloděje? V jizlivé nepřátele? Věřit v lidi, o kterých dobře víte, že vám nepřejí?

Nepřátelé Páně položili otázku našemu Mistru, co se smí dělat v den sobotní. On odpovídá zase otázkou. Kdyby se vám ztratila ovce, co byste dělali? Víím, že byste učinili vše, abyste ji zase našli. Oč větší cenu má člověk! Proto jest dovoleno činit dobře v den sobotní, i třeba uzdravovat. Máme mnoho vyznání víry: věřím v Boha, Krista, Ducha svatého, církev. Měli bychom dodat: věřím v člověka.

Víra v člověka má velkou cenu. Stvořitel učinil člověka, málo menšího andělů. Jsme synové Boží. Uáš Mistr nás učí, že jsme děti Boží, dědicové nebes, stvoření k obrazu Božimu, koruna stvoření.

Nerosty jsou krásné: hory a drahokamy. Rostliny jsou krásnější, neboť rostou. Vznešené palmy i útlé konvalinky. Zvířata jsou ještě výše, neboť se pohybují. Mají mysl, cit, vůli. Ohromná velryba i nepatrný červ jsou obdivuhodné. Avšak nejvýše stojí člověk.

Na palubě lodi si hrají děti. Za hry míč a panenka, padnou přes palubu. Avšak kapitán nezastaví loď, aby hračky dostal. Když však šlovček padne přes palubu, ihned jest loď zastavená. Člověk jest více než ovce. Člověk má velkou cenu před očima Hospodinovými:

Hluchoněmý člověk navštěvoval rád bohoslužby. Proč? Vysvětlil, že miluje lidi, dobré i zlé a chce býti v jejich společnosti.

Člověk jest schopen spojení s Bohem. Tím se liší od zvířete. Zvíře není náboženské. Zvíře neví, co jest pohřeb, bohoslužba, potřeba modlitby. Avšak i nejhorší člověk cítí tyto potřeby. Marnotratný syn byl pokryt hříchy, avšak přec byl synem. Žena v cizoložství popadná, byla přece jen dcerou Boží. Marie Magdalena měla možnost se stát světicí. Petr zapře svého Pána, avšak přec neztratil možnost se stát skálou. Ježíš Kristus viděl tyto možnosti v lidech proto věřil v ně.

V jedné katedrále opadávala malba na stěně a pod ní se ukazoval obraz. Velký u-

mělec opatrně omítku odstranil a objevil skvělý obraz Kristův. A tak jest i s námi. Často jsme pokryti hříchy. Když nás Spasitel obmyje, ukaže se obraz Boží.

Umělec měl připravené plátno pro obraz. Někdo neopatrností učinil skvrnu. Co dělat? Umělec kolem skvrny začal malovat, až se objevil anděl — Nedávno zde v Americe na ztracené cestě v blátě se objevil obraz Kristův. — Kristus věřil v lidské bláto a pro tuto víru byl hotov zemřít. Byl ukřížován, protože věřil v lidi.

Stále o tom hovoří. Mluví o radosti, když člověk nalezne ztracený peněz, ovci. Nejvíce však, když otec nalezne ztraceného syna. Proto se nijak nerozpakoval uzdravit člověka v den sobotní.

Ten, kdo věří v Boha, musí věřit v člověka. Protože to jest Jeho člověk, kterého stvořil. Říkáš, že věříš v Boha, kterého nevidíš. Jak můžeš se hněvat na člověka, kterého vidíš? "A odpusť nám naše viny, jakož i my jsme odpustili." Nemáš právo padnout na kolena, sepnout ruce a prosit o odpuštění, když jsi sám neodpusťil. Když jdeš do kostela k Večeři Páně a vzpomeneš si, že žiješ v nepřátelství se svým bližním, jdi nejprve k němu a smiř se s ním. To jest rozkaz Páně.

Každý misionář musí věřit v člověka. Duncan šel mezi Indiány na Aljašku. Nejprve byl velmi zmalomyslněn, neboť našel lidi špinavé, hrozné, nízké, nevědomé, nemravné. Avšak brzy začal v ně věřit, že i oni jsou synové Boží. Chtěl utéci. Avšak zůstal. Po čtyřiceti letech vlivem Kristovým se objevily čisté domy, vzácné rodiny, mlýn, obchod, škola, chrám, nemocnice, hudba, lékař, domorodý kazatel. Cizinec je navštívil a optal se: "Znáte Krista?" Ano, bydlí tamhle za rohem," ukázali směrem k obydlí, kde bydlil misionář. — Byl hořící svící. Lépe býti malou hořící svící, než velkou svící, která však nehoří.

Vím, že mi řeknete, že jest někdy těžko věřit v Boha a ještě těžší věřit v lidi, když vás zklamali, podvedli. Ano, jest to těžké. Avšak nebylo to těžké pro Krista? Ano, znal několik dobrých lidí: Marii, Martu, Lazara. Nezapomeňte však na krutost Saduceů a Farizeů, na nízkost ulice v Jeruzalémě, na neupřímnost soudců, prolhanost svědků. Podložili mu zlé úmysly. Víte dobře, co znamená

trnová koruna, bičování, křížování. Lhali, vysmívali se mu, plivali po něm, mučili ho. Tisíckrát byl ukřížován před Golgotou. A přec šel na kříž, protože věřil v možnost člověka. Věřil v lotra na kříži, centurióna který řídil ukřížování.

Věříte v lidi ve vašem sousedství? V lidi v Československu? Zkuste to!

Víme dobře, že jsme často kritisováni v Evropě. A přec slyšte, jak se tato Kristova víra v člověka osvědčila v Americe!

Na hlučných ulicích velkoměst najdete stánky s novinami, které nikdo nehlídá. Kdo chce noviny vezme si a nechá na misce příslušný obnos; potřebuje-li drobné, vezme si. Mnozí farmáři mají stánky se zeleninou u cesty. Hospodyně si vybere zeleninu, kterou chce a položí příslušný obnos do misky. Na poštovních schránkách naleznete balíky k odeslání, někdy dokonce i příslušný obnos pro známky. Balíky čekají na listonoše, který vyprázdní schránky. Vrcholem důvěry v člověka jest řetěz restaurátů v New Yorku. Jedete dovnitř a naleznete stánky s připravenými jídly a nápoji. Vyberete si to, co chcete a pojíte. Nikdo vás nehlídá. Když vycházíte, u východu se vás zeptá přivětivá prodávka, co jste jedli a za kolik. Přijme malý nebo velký obnos bez námitek. Udáte-li menší obnos, než máte zaplatit—jest to věc vašeho svědomí. Zajímavé jest, že tyto obchody trvají přes padesát let a neudělaly úpadek. Bydlíme na nejvýchodnějším výběžku Ameriky—Cape Cod. Jest to místo, kde roku 1620 přistáli slavní Poutníci. Jejich požehnání dosud zde cítíme denně. Zámek a klíč jsou skoro neznámy. Lidé opustí domov na celý den, nezamknou a nic se neztrafí.

Pochybují, že by se komunisti mohli pochlibiti podobnými poměry. Není divu. Jejich system jest založen na nedůvěře v člověka. Nikde na světě není člověk tak hlídán, kontrolován a nedůvěrou pronásledován, jako v komunistické zemi. Řekl bych, že v komunistické zemi člověk má menší cenu než ovce. Proto diktátorům nevadilo utratit tisíce lidí, když jim překáželi v jejich plánech.

Ježíšova víra v člověka musí na konec zvítězit, neboť člověk má větší cenu než ovce..

Volná tribuna

Pozn. Red.: Niže otištěný článek nám byl zaslán s tímto dopisem:

Milý braře!

Dnes posílám Ti článek, který jsem přeložil z vánočního čísla časopisu "Glaube und Heimat", který je orgánem našich bývalých evangelických spoluobčanů. Je psán pravdivě a věcně. Byl jsem sám mnohokrát svědkem věcí, které se v něm ličí. Ten článek by mělo číst hodně našich lidí, aby jim spadly šupiny s očí a my v pokoře hledali cestu Božího odpuštění.

Redaktor "Glaube und Heimat" si vyžádal ode mne svolení, aby mohl otiisknout v příštím čísle překlad mého článku z Husova lidu o Petru Chelčickém.

Myslím, že toto vzájemné otiskování článků poslouží lepšímu porozumění a sblížení s našimi evangelickými bratřími německé národnosti. Kdybychom to bývali dělali dříve, nemusilo snad dojít k tomu strašlivému napětí mezi oběma národy, které končilo vzájemným vyvražďováním. My evangelíci na obou stranách máme nyní povinnost klásti mosty ve jménu Ježíše Krista. Mám zato, že se mnou souhlasíš.

S přáním Božího požehnání v novém roce zůstávám, bratrsky Tvůj,

Přemysl Pitter.

Geert Tepperberg:

Vánoce v Čechách v roce 1945.

Tato příhoda se udála v jedné z nejkrásnějších vesnic českého pohraničí na ústecké vysočině, světově známé svým chmelem a ušlechtilým ovocem. Zde od doby reformace, kdy celé Čechy byly evangelickými, se v skrytu uchovalo evangelium a přetrvávalo dobu protireformace. Jako když podzemní pramen pojednou vyrazí na denní světlo, tak se stalo zde po vyhlášení tolerančního patentu rakouského císaře Josefa II. 13. října 1781. Pojednou a po prvé po době reformační vznikla tu malá evangelická obec s farním úřadem, jenž byl po dlouhou dobu jediným v celém Českém Středohoří. Sedmdesát let později zbudoval zde Spolek Gustava Adolfa malý barokní kostel spolu s evan-

gelickou školou a farou. Za dalších padesát let obdržela obec sirotčinec a domov konfirmandů. Zdálky již zdravily návštěvníka, jenž se blížil tomuto pozeňnanému místu, z rozsáhlých štěpnic a chmelnic vystupující kostelík, vzhledný sirotčinec a školní a farní budova. Když jste vyhlédli z oken stoleté fary k silnici, setkal se váš pohled s mohutným Jelčem, nejvyšší horou Českého Středohoří, které svým vzhledem připomíná již nedaleké českosaské Rudohoří. Avšak za kostelním pozemkem prostíral se ve své nepopsatelné spanilosti jedinečný kraj se svými sopečnými kůžely, kraj, jenž se stal německému malíři Ludvíku Richterovi, vrativšímu se z Itálie, uměleckým zážitkem.

Tímto skvostným kouskem země se přehnal rok 1945 se svými nepředstavitelnými a nepopsatelnými hrůzami. Začalo to v lednu, kdy za ostrých mrazů táhli den ze dne, týden za týdnem, měsíc za měsícem uprchlíci z východních krajů Německa. Až dosud i za války tak tiché pohraničí se stalo hlučným a nakonec plačícím a zoufalým táborem nekonečných, stále se kupících a vposledu nehybných kolon běd. Ale to byl pouze počátek hrůzy. Přišly poslední týdny války, které přenesly vzdušnou válku i do českého pohraničí, "krytu německé říše." Avšak ani toto nebylo ještě to nejhorší. Došlo k zhroucení říše, jemuž v patách následovalo plenění a znásilňování sovětskými vojáky, pomstychtivostí planoucími Poláky a konečně všechno, i poslední plnicí pero "zabírajícími" Čechy. A pak teprve přišlo to nejhorší: vlny odsunu, které se hnaly zmučeným krajem, zanechávající ze sebou zděšení a zoufalství. Potom, v době, kdy jindy byla senoseč v píném proudu, nastala krátká doba děsivého, neskutečného ticha, nežli do prázdna, jež zanechaly odsuny, vnikla chátra z českého národa. V opojení vítězství, z uchváceného majetku a oplaty—president Beneš jediným škrtem pera prohlásil veškeren německý majetek jako vyvlastněný—byli dosud neodsunuti Němci rafinovanými způsoby do krve mučení. Postupimská konference učinila přítrž "divokým odsunům. Byli tedy němečtí rolníci, jejichž rody byly po více než tři sta let usídleny na těchže statcích, odesláni do vnitrozemí na otrocké práce, nebo umístěni v starobincích a odsunových táborech, protože

nemohli být ihned vyvezeni. Bezpočet mužů a mladistvých byl již předtím dopraven do dolů na nucené práce. Jen ten, kdo se zdál zcela nepostradatelným, směl ještě po dobu, jemu neznámou zůstat v příbytku, který dříve nazýval vlastním.

Mezi nemnohými Němci toho druhu byl i zámečnický mistr, náležející k oné staré evangelické diasporní obci, o níž byla prvu řeč. A k tomuto zcela malému počtu v obci pozůstalých Němců patřil též evangelický farář této obce. Jeho stádece bylo rozmetáno, jeho kostel zabrán, jeho církevní president již po měsíce ve vězení. Sám požíval vůči komunistickému národnímu komisaři nepatrný zbytek právní ochrany, jelikož největší část majetku likvidované německé evangelické církve připadla pod správu československé církve evangelické. Tato pak samozřejmě zdaleka neměla dostatek českých farářů, jimiž by mohla obsadit získaná německá území, a proto ponechala pod velmi bratrským dozorem českých kolegů německé faráře prozatímně spravovat jejich bývalé farnosti. Tak tehdejší komunistický místní komisař—od převratu již třetí v této obci, pravý satan v lidské podobě, jehož žena každých několik neděl od něho s dítětem utíkala—nemohl německého faráře ani z fary vystěhovat, ani poslat na nucenou práci. Ze vzteku mučil ho za to všemožným způsobem. Němci dostávali tehdy stejné potravinové přiděly, jaké dostávali předtím Židé v sousedním koncentračním táboře terezínském: žádné maso, žádný sýr, žádné mléko. Chleba, cukru a margarínu bylo k životu málo, na umění mnoho. Avšak i tyto koncentrační přiděly komisař farářovi odpíral, protože prý "nevykonává žádnou produktivní práci." Naštěstí se farářovi podařilo ještě za předchozího komisaře uschovat ve sklepě trochu brambor. Jeho žena počala pro něj, a oba pro svoje tři děti hladovět a byli brzy kost a kůže. Místní komisař, bývalý číšník, který si zabral nejlepší hostinec v obci, vzkázal faráři po tlumočnickovi, že může u něho dostat najíst, bude-li mu v jeho hostinci mýt nádoby. Farářovo odmítnutí bylo kvitováno nočními domovními prohlídkami a tím, že byly k němu nastěhovány dvě rodiny.

Za takových okolností se přiblížil 24. prosinec. V šedé pustotě ležela tu kdysi lad-

ná ves, téměř liduprázdná. Nepadla dosud jediná sněhová vločka, čehož v tomto kraji nebylo pamětníka, jako by se nebesa zdráhala tuto temnou bezúčelnost zahalit bílou pokrývkou. Farář se ženou se dlouho radili, co by mohli svým dětem darovat k vánocům. Koupit nebylo možno Němcům nic, i kdyby měli odněkud peníze. Nejmladší dítě bylo naštěstí ještě příliš malé, než aby zpozorevalo chybějící vánoční dárek. Pro chlapce se našla ve sklepe trubka, kterou se za války oznamovaly nálety. Nikdo z plenících o ni nestál a tak tam zůstala viset na předepsaném místě... Farář se mohl odvážit tento zhoubu zvěstující nástroj přeměnit v dárek k svátku pokoje. Zbývala ještě úloha nalézt dárek pro sedmiletou Evu Marii. I ten se objevil v podobě staré, opravy potřebné plotýnky pro panenku z dob babiččiných. Tuto plotýnku, která přežila všechny válečné a poválečné události, zabalil farář do starých novin—aktovka a všechny kufry i s jejich cenným obsahem padly za obět' plenění a domovním prohlídkám—a ubíral se s ní k zmíněnému zámečnickému mistrovi, aby je nějak spravil.

Ačkoli je ještě brzo odpoledne, již se stmívá a farář se unaveně vleče prázdnými ulicemi, plotýnku pod ramenem. Hladový a zasláblý blíží se k starobylému, krásnému starostovu domu, jenž dříve, dokud tu byli Němci, požíval ochrany památkového úřadu. Farář si připomíná onu strašlivou noc před prvním odsunem, kdy se byl rozloučit též se starostou a kdy tento mohutný sedlák, otrávený se nezadržitelným vzlykotem, položil hlavu na trám domu, v němž jeho předkové po staletí žili, a stále jen v pláči opakoval jedinou větu: "Náš krásný domov, náš krásný domov!" Farář si vzpomíná, jak v oné noci v tomto domě vzal starému starostovu otci po delší rozmluvě z rukou řemen, kterým se chtěl oběsit. Vzpomíná, jak v oněch hrozných dnech nemohl být všude, aby zabránil sebevraždám, a jak tak mnohého sebevraha musil s téměř vypovídajícími silami pohřbiti.

Za těchto chmurných vzpomínek a myšlenek došel farář k vratům dřívějšího starostova statku, k nimž pomalými, úmyslně lhostejnými a jako náhodnými kroky přistoupil i jeho nynější český majitel. Ponuře tu stojí

se svým dlouhým černým knírem a očima mu naznačuje, aby se kněmu přiblížil. Když tak farář učinil, šeptá mu němčinou, které se naučil na vojně ještě za starého Rakouska: "Přijďte dnes večer za tmy se džbánem!" Farář pochopil: tento Čech se odvažuje, aspoň na Štědrý večer, přestoupit přísný příkaz místního komisaře, který pod nejoštřejšími hrozbami zakázal podat německému faráři byt' jen kapku mléka nebo kousek chleba. Farář zakoktal několik slov d'ku a jde, jako by se nic nestalo, dal k svému zámečnickému mistru. Ale je mu, jako by někde v tomto chmurném světě vzešlo světlo a pojednou mu připadá život i chůze snažší.

A co se událo pak, když se byl farář se svou sletovanou plotýnkou vrátil domů a když pak s mléčným džbánem vešel za čiré tmy do bývalého starostova domu, to se dá tak těžko slovy vylíčit, jako všechno to nepopsatelně strašlivé oné doby. Byl pozván do velké světnice, jejíž práh od oné hrozné noci nebyl překročil. Zde stál velký vánoční strom ozdobený a svíčkami ozářený, zde se musil usadit v čele za slavnostně pokrytým stolem a zde směl se po dlouhé, dlouhé době opět do syta najíst. Avšak nejen jeho zesláblému tělu se dostalo pokrmu, i zmučená a pokorěná duše se vzpružila láskavostí lidí, jejichž jazyku nemohl ani rozumět. Hospodyní stěkaly slzy pa tvářích a ona mu říkala ve své řeči slova, která její muž namáhavě asi taktéž překládal: je jí z duše líto, vidí-li jej a zvláště jeho ženu tak strádat, aniž jim směla pomoci!

Po jídle se chopili synové hudebních nástrojů a začali, jak tomu ani jinak v tomto tak jedinečně hudebně nadaném národě nemůže být, hrát na svých houslích, trubkách a klarinetech krásné staré vánoční písně až srdce usedalo. Když se konečně farář rozloučil, dostal nejen svůj džbán až po okraj plný mléka, nýbrž i velký hrnc jidla pro celou rodinu.

Kdykoli zas nastane Štědrý večer, musí vždy vzpomínat na onu nejtemnější a přec láskou Kristovou prozářenou Svatou noc v roce 1945.

"Veškerý úspěch ve svém životě přičítám tomu, že jsem byl vždy o čtvrt hodiny na místě dřívě, než jsem byl povinen."

—Admiral Nelson

Fráňa Velkoborský umkl.

Když nevitáný posel přinesl truchlivou zvěst, že 8. listopadu 1958 básník Fráňa Velkoborský jediným chybným krokem do temné sklepní šaciny vstoupil na cestu, která vede nad hvězdný prach, zachvěli jsme se úzkostí i smutkem. Odešel básník dnů naší mladosti, který za nás a s námi vyzpíval mnohé, čím se srdce chvělo, čím jsme byli plní, po čem jsme toužili a o čem jsme zápasili. Čas mívá truchlivě, kolo se otáčí a smutek tká svou nit', říkáme si s verši Podzimní noci. "Vzpomínáš na něhu dvou laní laskavých. Ach, kde ty nyní jsou! Zůstal tu s tebou jejich pláč i smích, uvon lásky tiše zní samotou duše evé nad pustou krajinou." Chlapecký svým zjevem i svou básnickou intonací měl Velkoborský blízko k mladým mužům Ymky, jejichž byl dlouholetým sekretářem, vůdcem a kamarádem v letních táborech a v Hradci Králové. V posledních letech vedl se svou ženou náš domov odpočinku u Dobčeticích. Po mnoho dní svého života tiše, nehlučně a nevtravě zpíval písně své lásky a svl víry. Měl srdce, které hřešilo a volalo, zatím co půlnoc nad horami lidských běd mýjela do zapomnění. Velkoborský nám přetlumočil písně Indiánů a vposlouchal se do melodii černých bratří, odstrkávaných z příbytků a od stolů bílé kultury. "Jdi, potěš a sám budeš rád, že můžeš někomu svou dobrou ruku dát a třeba i své srdce."

Velkoborský věděl, že mladý člověk musí mít jasnou cestu před sebou a čisté srdce na ní. "Já vím, že nejděšší dar to je nebes a bez něho že nemožno žít. Jenom to řekni mně, Bože můj, kudy mám jít!" Kolikrát jsme jeho slovy i my v Husově studentské domovině prosili: *O to tě prosím, Pane můj, srdce mé mladé opatruj, ať je mám silné, zdravé a celé v dvaadvaceti letech svém těle. Prosím, opatruj!* Fráňa Velkoborský byl nám blízko svou vírou, která mu velela bojovat o čisté srdce, o čisté cesty a o čistou lásku v době, kdy to vše bylo pohrdlivě odmítáno jako omšelá stařina. Když se probíráme jeho básněmi, vyvstává ze zapomnění mnohý oživlý obraz, zaznívá leckteré teplé slovo a roste znovu víra a s ní i odvaha. Připomínáme sobě a tiše přehráváme jeho milé ženě a oběma synům jeho jakoby jasnozřivý verš:

Až zdáli přiletí velká hrůza, já se jí neleknu. srdce své uchopím, vysoko zdvihnu s ním dlaně a tiše zaprosím: Ozař je bleskem a ukaž mi cestičku, dobrý můj Pane

Ten, který svěruje lidem své hřivny, dal bratru Velkoborskému nástroj jen o několika strunách. Na nich zazpíval Fráňa Velkoborský písně cestou života, které nám nepřestanou znít. Ruka, která je rozezvučela, náhle klesla a rty se uzavřely a zmlkly. Jenom jako ozvěnou slyšíme sloky Večera na jezeře: "Až tichá půlnoc kolem zkvete, v srdcích se, květy, rozevřete, zachyťte záři jasných hvězd. Aby nám svítila do šera světlých nocí i do neznámých krásných cest."

F. M. Dobiáš

Pozn. red.: Rada přátel žijících nyní v exilu jistě bude číst se smutkem v srdci zprávu o jeho odchodu. Muž milé povahy, ryzího srdce a pokorné duše. Vzpomínka na něho nás vždycky osvěžuje a povzbuzuje.

Jiří Wolker:

Dnešek

Dnešek je jistě nesmírný zázrak, dotkl se vám mého srdce znenadání jak velká bolest, jak velká láska — a hned nastalo slavné zmrtyýchvstání. mnoho věcí stoupalo na nebe, každá čistounká jako sedmikráska, a moje oči ten zázrak viděly, ale musely zůstatí dole zrovna jako ti apoštolé, co potom se rozešli po světě do dáli a každému radostně říkali, že Pánbůh se jim zjevil jako člověk.

Ze sbírky host do domu.

"Bůh nehleď na to, čím kdo jest. Všichni, kdo hřešili bez zákona, bez zákona také zahynou, a všichni, kdož hřešili se zákonem, budou souzeni zákonem. U Boha totiž nejsou spravedliví ti, kdo jen poslouchají zákon, nýbrž ti, kdo jej plní, budou uznáni za spravedlivé."

Řím. 2,11-13. (Př. prof. dr. F. Žilky).

"Nežli komu řekneš ostré slovo, dobře si to rozvaž, nikdy však si nenechej ujít příležitost, říci slovo dobré. — Chvála rozvážně udělená jsou dobře uložené peníze."

J. H. Lorimer

Br. Přemysl Pitter s žáky prázdninové
letní školy.

(Štoček nám zapůjčil časopis Nový Dům
v Torontě)

Rozhledy

Papež Jan XXIII. anebo XXIV?

Jednou z významných událostí loňského roku byla smrt Pia XII. a volba i nastolení nového papeže Jana XXIII. Divil jsem se tomu, jak málo lidí si povšimlo faktu, že dějiny vědí o jiném papeži, také se jménem Jana dvacátéhočetého, a že proto dnešní papež, kdyby míleval pravdu, by se měl jmenovat Janem XXIV. Zrekapitulujme si krátce příčné události:

(1) Papež Jan XXIII

Alexander V, který byl papežem pouze deset měsíců, zemřel v Pise 4. května 1410. Kardinálský sbor zvolil 17. května Baldassare Cossu, který přijal jméno Jana XXIII. Jeho papežská autorita byla uznána Francií, Anglií, částí Itálie a sv. říše římské německého národa. Ostatní části Evropy uznávaly Řehoře XII. Jan odsoudil spisy Wycliffovy. On to byl, který svolal v listopadu roku 1414 církevní sněm do Kostnice. On to byl, kterému tři roky předtím, (1. září 1411) náš Mistr Jan Hus psal dopis z Prahy. Hus neměl pochyb o tom, že Jan XXIII byl právoplatně zvoleným papežem; psaní začíná slovy:

“Povinnou úctu, kterou náleží prokazo-

vati církvi Ježíše Krista a jemu nejvyššímu biskupovi; jsa hotov vždy z té víry, kterou držím, každému na požádání dostatečně vydati počet, vyznávám z celého srdce, že Pán Ježíš Kristus jest pravý Bůh a pravý člověk a že všechen zákon jeho má tak pevnou pravdu, že ani jediná písmenka nebo puntík jeho klamati nemůže . . .”

V dopise tom Janovi XXIII. Hus praví, že by raději sám podstoupil smrt, než by co tvrdil kacířsky. Odmítá bludy mu přičítané, remanenci, učení že kněz hříšný neposvěcuje, atd. Dopis Hus končí slovy, “Psáno v Praze, mou vlastní rukou, na den sv. Jiljí. Mistr Jan Hus, Vaší Svatosti kněz nejmenší.”

Nu, pravda, dřív než se Baldassare Cossa stal kardinálem, vedl život spíše zbojnický, a poté, co se stal prelátem, pokračoval v kariéře politického pleticháře bez mravních skrupulí a bez přílišné osobní odvahy. Když byl sesazen z papežského úřadu kostnickým koncilem 21. března 1415, Jan zbaběle utekl z Kostnice do Schaffhausenu v laickém přestrojení. Snad se proto za dobrodruha Jana styčí dnešní papež; a tak, používá římskokatolického dogmatického práva papežské “neomylnosti,” náš dnešní Jan se

nazývá dvacátým-třetím, a nám pak říká, že ten Baldassare-Cossa kostnické slávy nikdy pa-pežem nebyl. Ale chyba lávky! Je sice prav-da, že kostnický koncil Jana XXIII sesadil stejně s dvěma jinými papeži, ale koncil ne-může nikoho sesazovat, jenž nebyl předtím dosazen! Sám císař Zikmund se 2. března 1415 pokoril a přímo se položil na dlažbu před Janem XXIII. Dějiny se předělávat ne-dají, ač se o to často diktatury fašistické, komunistické, a nyní neomylnost, pokoušejí.

(2) Papež Jan XXIV

Kdyby dnešní papež měl tu úctu k prav-dě, ke které Pán Ježíš vybízel své učedníky, pak by se měl jmenovat Janem dvacátým-čtvrtým. Jak se zdá, dnešní papež té úcty k nefalšované pravdě nemá. Věčnou výčitkou jeho neomylnosti stojí ve slavném baptisteriu ve Florencii, pod vysokým baldachýnem, krásná socha papeže Jana XXIII, vytesaná nad jeho rakví slavným sochařem Donatellem (Jan XXIII. zemřel 22. prosince 1419).

Ovšem, trvání dnešního papeže na nižším očíslování má své hlubší důvody. On totiž původní Jan XXIII., po svém sesazení, v zchudlém pokoření na hradě rudolfzellském, se přiznal ke svým omylům a hříchům, a ta-ké uznal neomylnost církevního koncilu. A toho učení nemůže strpět žádný biskup římský, jenž stojí na papežské neomyslnosti. Proto vidím v činu dnešního papeže úmyslný ná-vrat k dogmatické výlučnosti a konservatis-mu, odsouzení konciliárního hnutí ekumen-ického.

Enrico C. S. Molnár.

“Pohlížím-li na ten svět, vidím v něm o-hromnou hromadu bídy a jen malou hromád-ku štěstí. I přeji si, abych mohl každý den z té velké hromady strastí alespoň jedno zrno odstranit a na onu malou hromádku: aspoň jedno zrno účehy přiložit—třeba by to nebylo nic jiného, než že bych chlapci za ztracený penízek jiný daroval. Však rád bych učinil mnohem víc.” — J. Newton.

“Bůh naděje naplní vás veškerou radostí a pokojem ve vaší víře, abyste se rozhojnili v moci Ducha svatého . . . (a) dcj vám ta-kový soulad ve smyslu Krista Ježíše, abyste shodně jedním hlasem velbili Boha a Otce našeho Pána Ježíše Krista.” (Rom. 15).

Informace o cestě do Československa

Ke zprávě uveřejněné v lednovém čísle připojujeme tyto další informace vztahující se k cenám a potřebným dokumentům k cestě do Československa:

1. Ceny letenek v t. zv. “Economy class” v přítomné době jsou z New Yorku do Prahy a zpět \$570.80 (cena letenky turistické třídy z Chicaga do New Yorku a zpět jest \$77.77) (Ceny ve vyšších třídách rádi oznámíme zá-jemcům na požádání.)

2. Okružní cesta lodí v turistické třídě z New Yorku do Francie stojí přibližně \$430. V kabinní třídě \$520. — K těmto cenám nutno připočítat ceny za jízdenky z domova do New Yorku a zpět a z francouzského pří-stavu do Prahy a zpět a poplatek za fran-couzskou přístavní daň.

3. O cestovní pas nutno podati osobně žs-dost u pasového úřadu, jehož kancelář v Chi-cagu se nalézá v budově (staré) hlavní pošty na Clark a Adams ulicích—úřadovna č. 252. Cestující mimo Chicaga mohou požádati o pas u nejbližšího státního aneb federalního sou-du. K podání žádosti o pas nutno míti:

- žádost na zvláštním formuláři;
- doklad o americkém občanství, t. j. buď rodný list neb občanský list.
- dvě fotografie formátu 2 $\frac{1}{2}$ x2 $\frac{1}{2}$ na měk-kém papíře, neretušované a se světlým po-zadím;
- poplatek \$10.;

e) svědka, amerického občana, který zná žadatele nejméně dva roky. Je-li svědek na-turalisovaným občanem, pak musí předložit občanský list. Má-li žadatel starý americký pas, pak nemusí míti svědka.

é) cestuje-li celá rodina pak mohou býti zahrnuti do jednoho pasu všichni členové (dět-i do 21 let). V tom případě však též musí každý člen rodiny prokázat občanství vlast-ním dokladem (rodný list a pod.) a k žá-dosti nutno přiložit dvě společné fotografie. K podání této žádosti však dostačí, dostavi-li se na pasový úřad (neb k soudu) jen bla-va rodiny. — Vydání pasu trvá dva až tři týdny a žadatel jej obdrží přímo z Washing-tonu. Pas je vydán na dobu dvou roků a může býti prodloužen na další dva roky za poplatek \$5.00.

g) československé visum povolující vstup do Československa vydává ve Spojených Stá-tech československé velvyslanectví ve Wash-ingtonu. S žádostí o visum nutno předložití platný cestovní pas, výše zmíněnou žádost na předepsaných formulářích ve 4 kopiích; 2

fotografie pasového formátu — (v případě, že muž i žena cestují na společný pas, jest třeba přiložit oddělené fotografie (dětské fotografie není třeba přikládati); poplatek \$6.; a hotelový kupon (každý žadatel o čl. vísium si musí předplatit hotelové ubytování v Československu na určitý počet dní a to i v případě, když jede na návštěvu k příbuzným. Obvykle se žádá, aby hotelové předplatné bylo nejméně na jednu čtvrtinu celkového pobytu v Československu. Ceny hotelů (počítaje v to i stravování) jsou od \$6.00 do \$12.00 denně. Děti do šesti let obdrží 50% slevy a děti do dvanácti let 30% slevy.

Každý cestující do Evropy musí mít, podle amerického nařízení, lékařské potvrzení o očkování proti neštovicím. Toto potvrzení je platné po tři roky.

Další informace a jakoukoli jinou otázku vztahující se k cestě do Československa rádi zodpovíme dopisem, když napíšete na následující adresu: Cesta do Československa, c/o Křesťanské Listy a Husův Lid, Box 59, Hillsboro, Wisconsin.

Literatura

Task and Witness jest název tištěné zprávy t. zv. Křesťanské mírové konference, která se konala v Praze v červnu 1958. Knižní vydání konferenčního jednání vyšlo péčí ekuumenického institutu při Komenského fakultě v Praze. Všechny přednášky, jak se konečně nechalo očekávat od křesťanského shromáždění, význěly v ostrém odsouzení atomického zbrojení a opakovaly v různých stupních požadavek okamžitého zastavení zkoušek atomických zbraní. Přednášející se snažili o objektivnost při hledání cest k mírovému soužití všech národů světa. Pozorný čtenář však vycítí, že všechny kritické poznámky, které by mohly být vykládány politicky, byly příkladně vybalancovány a že sovětské propagační mírové návrhy byly aplaudovány, zatím co snahy Západu byly více méně ignorovány. Obranné akce Západu však byly poslušně odsouzeny! Pisatel těchto několika řádek se nemohl ubránit pocitu, že přes všechnu snahu i skrytou touhu po duchovní svobodě, přednášející demonstrovali otrockou závislost na milosti Moskvy. (Konference se účastnilo přes 40 delegátů ze zemí za Železnou oponou a ze Západního Německa a Jiho-africké U-

nie.) Předsedou konference byl synodní senior dr. V. Hájek.

Z našeho Siona a odjinud

Od 6.-9. ledna t.r. se konala v Nyborg v Dánsku konference zástupců evropských německo-katolických církví. Toto byla první konference tohoto druhu konaná v Evropě. Mezi zastoupenými zeměmi byly Dánsko, Československo, Rusko, Polsko, Švédsko, Německo, Holandsko, Anglie, Jugoslavie, Finsko, Itálie, Švýcarsko, Rakousko, Španělsko, Francie, Maďarsko, Norsko a Belgie. Jedním z hlavních řečníků konference byl profesor J. B. Souček z Komenského bohoslovecké fakulty v Praze, který promluvil na thema: "Co mají evropské církve společného v jejich dědictví a v zodpovědnosti za přítomnost?" Konference se též účastnili zástupci Světové rady církví, biskup Otto Dibelius a generální sekretář dr. W. A. Visser 't Hooft.

Komunistický tisk ve Východním Berlíně obnovil útoky na biskupa O. Dibeliusa pro jeho kázání ze 7. prosince, ve kterém biskup vyjádřil svůj nesouhlas se Sovětským návrhem ohledně otázky Berlína. Biskup Dibelius byl obviněn z toho, že zneužil kazatelsky k politické propagandě ve prospěch kancléře Adenauera.

Methodistický biskup dr. Ferdinand Sigg z Curichu navštívil v říjnu Prahu při návratu z výroční methodistické konference v Polsku. Během své krátké návštěvy, biskup kázal ve dvou methodistických sborech a sešel se k poradě s kazateli methodistické církve v Československu.

Z Bratrských Listů se dovídáme, že br. far. Josef Bartoň se ujal kazatelské práce v Taylor, Texas, kde nastoupil na místo br. far. F. D. Svobody. Br. Bartoňovi i jeho rodině přejeme Boží požehnání a vedení v novém působení.

Z vánočního dopisu br. far. F. D. Svobody (Shelter Island, N. Y.) se dovídáme o zranění, které utrpěla paní Svobodová krátce po příjezdu z Taylor, Texas. S lítostí jsme četli, že paní Svobodová nemohla prožít vánoční svátky v kruhu rodinném. Jsme však potěšeni zprávou, že její zdravotní stav se

zlepšuje a není-li již doma, tedy jistě v blízké budoucnosti bude moci opustiti nemocnici.

Z Binghampton se dovídáme, že v tamním presbyterním sboru Jana Husa byl instalován za faráře br. J. Šefčík. Br. Šefčík se ujímá práce po br. far. J. Yarkovském, který odešel na odpočinek na počátku r. 1958. Br. Yarkovský nyní žije v Endicott, N. Y., kde slouží jako "interim Pastor" v presbyterním sboru sv. Pavla.

Vánoční dopis baptistické církve Villa Nova ve Waterord, Canada, vyjadřuje radost z toho, jak v mnoha odvětvích sborové práce Pán byl oslaven věrnou službou členů. Nás pak i potěšuje zpráva, že členové sebrali v r. 1958 celý obnos na stavbu nové fary. Br. J. K. Zemanovi i členům církve blahopřejeme k úspěšné práci v r. 1958 a přejeme jim mnoho pozhnaní pro rok nový.

Před rokem, 4. ledna, byl odvolán z pozemského obcování milý bratr a bývalý tajemník naší Jednoty, dr. Milo Horák z Bayport, Minnesota.

26. února 1940 byl zatčen a 8. února 1945 odešel na věčnost Jaroslav Šimsa, mocný prorok a pokorný služebník Ježíše Krista. Ti, kdo ho znali a pod jeho vlivem vyrůstali, každého roku si připomínají zač vše mu jsou dlužni.

Před vánocemi zemřel v Los Angeles slavný německý romanopisec Lion Feuchtwanger ve věku 74 let. Feuchtwanger byl dobře znám v předválečném Československu, kde řada jeho románů vyšla v překladech. Jeho poslední román "Jefta a jeho dcera" vyšel v r. 1957.

Oslavy 40. výročí spojení českých evangelických církví angsburského a helvetského vyznání byly konány v Praze 2. prosince. Slavnostní shromáždění se konalo v chrámu Páně u Salvátora. Dne 3. prosince pak zasedalo synodní zastupitelstvo.

Zatím co Boris Pasternak jest nejpoulnější spisovatelem v U. S. A., v Rusku jest to Mark Twain, jehož nové vydání spisů bylo rozebráno v několika dnech.

Od 3. ledna t. r., kdy president Eisenhower podepsal zákon prohlašující Aljašku

za stát Unie, Aljaška představuje 49 hvázd na prapozu Spojených států. Poslední stát připuštění do Unie byla Arizona v r. 1912. Prohlášení Aljašky za stát posunulo hranice Spojených států až k nejvýchodnější hranici Sovětského svazu.

Moderátor Spojené církve v U. S. A., dr. T. M. Taylor, prohlásil při svém návratu z dalekého Východu, že Američané žijící v zahraničí tvoří téměř napořád "výlučná americká ghetta." Vládní zaměstnanci, stejně jako soukromí obchodní zástupci, se izolují od domorodého obyvatelstva. Dr. Taylor řekl, že v Korei mu řekla jedna američanka, že za celých pět let pobytu ona i její manžel se společensky nesešli ani s jedním Korejcem. Dr. Taylor též upozornil na to, že tento izolovaný a poměrně luxusní způsob života většiny Američanů z zahraničí škodí naší dobré pověsti a nahrává do rukou komunistické propagandě, která pak líčí Američany jako lidi, kteří nemají nic jiného na mysli než své pohodlí. Vyjímkou v tomto popise dr. Taylora činí misionáři, kteří se neisolují od lidí země, kde misijně pracují. Státní department zahájil zvláštní program t. zv. "overseamanship" pro vládní zaměstnance. Tento program jest však v začátcích a jeho plný úspěch bude záviset na podobném programu soukromých obchodních kruhů. — Dr. Taylor vyjádřil naději, že církev bude nápomocna v tomto úkolu ustavením trvalého střediska, kde by lidé pracující v zahraničí byli vycvičeni pro takový život. Jedno z prvních takových středisek zahájilo činnost 30. ledna v Stony Point, N. Y.

Ruský Lunik a Mr. A. I. Mikoyan bvlí v popředí veřejného zájmu v lednu. Z Luniku se zatím stala sluneční oběžnice a Mr. Mikoyan obíhá ještě kolem Mr. Khrushcheva. Doufáme, že obě události, Lunik i návštěva Mr. Mikoyana v U.S.A. přispěly k realistickému zhodnocení naší situace. První nám naléhavě připomněla, že v nucleárním studiu a pokusech jsme pozadu. Druhá však nám jasně ukázala, že máme jinou a možná i lepší zbraň proti komunismu v našem svobodném hospodářském životě a životní úrovni, kterou Mr. Mikoyan mohl volně studovat i okoušet bě hem své krátké návštěvy. Jsme přesvědčeni, že Mr. Mikoyanovi nemohlo uniknout i to, jak všichni lidé v U.S.A. se svobodně pohybují i vyjadřují. Ovšem blahobyt není to, čím chceme získávat své odpůrce. Jest to SVO-

BODA být tím a dělat to, pro co se člověk svobodně rozhodne aneb k čemu má největší schopnost a co rád dělá. Tato svoboda jest odepřena převážně většině obyvatel v komunistických zemích.

Zvláštní sjezd švýcarské federace protestantských církví nedosáhl jednoty v diskusi o návrhu výzbroje švýcarské armády atomickými zbraněmi. Šest členů desetičlenného výboru prohlásilo, že "vzhledem k tomu, že otázka výzbroje švýcarské armády atomickými zbraněmi se vztahuje jen na obranu země a nikoli útočnou válku, nemůžeme definitivně takové zbraně odmítnouti." Nicméně však i těchto šest bohoslovců přiznalo, že atomické zbrojení není zárukou skutečného míru a že úkolem křesťanů jest usilovat o mír, jehož zárukou by byly zbraně ducha.—Čtyřlenná menšina, ku které náležel Karel Barth, pak prohlásila, že národní obrana plánovaná na možnostech nucleární války jenom vystaví národ většímu nebezpečí, "které nemůže být ospravedlněno spekulacemi o nebezpečí z Východu." Menšinové prohlášení pak končí slovy: "Jestliže křesťanská víra, reprezentovaná církvemi, má něco, čím by přispěla k této diskusi—a jistě má—pak jest to přesvědčení, že 'bezpodmínečná poslušnost Ježíši Kristu vylučuje pro každého křesťana jakoukoli aktivní spolupráci v nucleární válce neb v přípravách na ni.'"

V prosinci m.r. vydala Britská a zahraniční biblická společnost nové vydání hebrejského Starého zákona. Nové vydání bylo redigováno dr. Normanem H. Snaithem, principálem Wesleyho koleje Leeds. Dr. Snaith použil v přípravě všech dostupných rukopisů.

Zástupci mohamedánské misie ve Skandinávských zemích zakoupili v Oslo, Norsko, pozemek, na kterém postaví mešitu, první to stavbu tohoto rázu ve Skandinávii.

Protestantské zprávy z porýní sdělují, že stanovisko římsko-katolické církve k smíšeným sňatkům má za následek větší počet sňatků v evangelických církvích.

Společná Večeře Páně byla vysluhována 7. prosince m.r. v "Old Church" v Amsterdamě v Holandsku, jako symbol dohody uzavřené 1. října 1958 mezi Lutherskou a Reformovanou církví. Dohoda se též týká vzájemné výměny kazatelen mezi zmíněnými církvemi.

V důsledku zvláštní výzvy o pomoc pro oběti povodně v údolí řeky Gard v jižní Francii, katolický týdeník Témoinage Chretien obdržel od čtenářů 600,000 franků. Redakce časopisu zaslala, podle předchozího oznámení, polovinu sebraného obnosu farářů Marc Boegnerovi, prezidentu federace francouzských protestantů, na pomoc protestantských obětí povodně.

Na podzim m.r. Valdenská církev v Uruguayi oslavovala sté výročí příjezdu prvních protestantů z Itálie. Slavnosti byly zakončeny položením základního kamene protestantského ústředí "Casa Valdese" v Montevideu. Italská valdenská církev byla zastoupena moderátorem farářem Ermanno Rostanem.

Pražské Učitelství noviny z 30. listopadu uveřejnily krátkou odpověď na dotaz, který jim poslal učitelství sbor z jednoho pražského okresu: má či nemá politický zástupce národního výboru, který je přítomen u závěrečných zkoušek, právo klasifikovat vědomosti žáků, když sám ani mnohého materiálu nerozumí? Režim rozhodl, že politický zástupce takové právo má.

"Soudruh, který byl loni u nás při zkouškách", psali učitelé redakci, "toto právo uplatňoval, i když bylo zřejmé, že nemůže dobře posoudit, odpovídají-li vědomosti žáků požadavkům osnov; soudruh se ani sám netajil tím, že některé učivo je mu zcela neznámé. Domníváme se, že neodpovídá smyslu a podstatě účasti lidové správy na závěrečných zkouškách, uplatňuje-li zástupce okresního národního výboru vliv na klasifikaci žáků."

Učitelství noviny v odpovědi pravily obojace, že politický komisař "nemá—ani právo veta, ani hlas rozhodující, a proto je neopodstatněná vaše obava, že by účastí 'laika' mohly trpět pedagogické zřetele při zkoušce". Vysvětluje, že hlavním důvodem jeho přítomnosti je posouzení politické vyspělosti a ideologické spolehlivosti zkoušených žáků, redakce pak dodala:

"Kdybychom mu upírali právo účastnit se rovným dílem i klasifikace, omezovali bychom jeho účast—jen na více méně formální roli přisedícího, což by neodbovilo poslání, které sleduje účast pracujících při výchově mládeže. . . "

FEP.

V lednu t.r. zemřel v Oslo biskup Eivind Berggrav, bývalý primas Norska a jeden z

prvních presidentů Světové rady církví. Dr. Berggrav byl vynikajícím křesťanským vůdcem nejen svého lidu, ale světového křesťanstva vůbec. Jeho boj proti nacismu a fašismu bude dlouho vzpomínán všemi svobodu milujícími lidmi. K československým evangelíkům měl biskup Berggrav vřelý vztah.

Těsně před uzavěrkou tohoto čísla nám došla zpráva, že náš milý bratr administrátor V. P. Stupka se nachází v nemocnici. Vzpomínáme modlitebně na tohoto našeho bratra a doufáme, že se brzy navrátí do našich řad.

Dopisy

(Milwaukee, Wis.) "Heartly congratulations for achieving the merger of your two magazines and for improving style and scope of their coverage. I certainly like the new "Křesťanské Listy a Husův Lid" I like too its many current news items. Affectionately yours, Joe M."

(Racine, Wis.) "Zasílám předplatné na Křesťanské Listy a Husův Lid a malou pomoc pro děti. Lituji, že náš časopis nemá více čtenářů a že náš český lid se nezajímá více o četbu křesťanského listu. Já čtu každé číslo a po přečtení je dám některému z přátel. Přeji redakci Boží požehnání. Váš L. C."

(Howells, Neb.) "Modlím se, aby nám Pán Bůh ještě po mnoho let pomáhal udržet 'Křesťanské Listy a Husův Lid'. Se srdečným pozdravem, John D. B."

(Cleveland, Ohio) "Thank you for fine reading the "Křesťanské Listy a Husův Lid" brings us each month. We appreciate the help it brings to us in our Christian growths. Sincerely, A. H."

(Pittsburgh, Penna.) "Jsem vám osobně velmi vděčný za práci, kterou věnujete vydávání tohoto velmi užitečného časopisu. Se srdečným pozdravem, Jan G."

(Ennis, Texas) "Předem pozdrav od našeho sborečku zde v Ennis. Zasíláme dítčám na mléko a léky od sboru Česko-moravských bratří a nedělní školy \$10.00. Pán Vám žehnej v další Vaší práci. W. T., t.č. pokladník."

(Norinberk, Německo) "Přeji Tobě i Tvému dílu hojnost Božího požehnání. Jsem rád, že

náš časopis dostane zas svůj dřívější formát. Tvůj, P. T."

(Pittsburgh, Penna.) "Lituji, že jsem se opozčila s předplatným. Děkuji za krásný dopis Jednoty a přejem vám mnoho požehnání a Boží přítomnost s vámi v novém roce. Vaše, Mrs. E. A."

Vesele o vážném

(Z knížky stejného názvu sestavenou L. Balcarem).

Jedna o profesorovi Hrejsovi

*Profesor bohoslovecké fakulty dr. Hrejsa vođival rok co rok své posluchače, navštěvu-
jící jeho historický seminář, na Betlemské náměstí. Všichni se tam pěkně kolem něho se-
skupili a pan profesor obširně, jak už bylo
jeho zvykem, vyprávěl celou historii památ-
né Betlemské kaple.*

*Jednou se při takové exkursi přitočila k
jednomu bohoslovcu stařenka z blízkého okolí
a důvěrně mu sdělovala, ukazujc na starého
pana profesora:*

*"Mějte se před tímhle dědou na pozoru.
Já už ho znám. On vždycky vykládá a pak
sundá klobouk a vybírá."*

*Do Nosislavě na jižní Moravě přijeli děl-
níci pracovat na upevňování hrázi a táhli za
sebou na vozíku nářadí, mezi nimiž byl silný,
těžký beran k zailoukání pilotů. Před Nosis-
laví jeden z dělníků upozorňoval, že by ne-
bylo radno v evangelické obci označovat be-
ran tímhle názvem, aby nepřišli v konflikt s
evangelíky. Ti by v tom mohli vidět úmysl-
nou narážku a nadávku. No, dobrá!*

*Krátce nato si všiml dělník, který vzadu
ilačil vozík, že beran ustavičným otrásáním
se pošinul a co nevidět vypadne z vozu. Zu-
čal volat: "Haló, děte pozor, padá nám —
evangelík!"*